

SOLIDAIR MET GUATEMALA
Langestraat, 6 – B-9300 Aalst - Bélgica
Tel.: 053/62 94 76
E-mail: guidods@skynet.be
Website: <http://www.solidairguate.be/>
Rek.Nr.: R en Vr Guatemala - BE53 9795 4510 6053

**"Waanzin is hetzelfde doen
en nog eens en nog eens
en andere resultaten verwachten"
Albert Einstein**

Aalst, 20 december 2021

Info Brief 229

▣ Samen aan de digitale tafel met functionarissen van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie (EEAS)

Op 3 december zaten we met de 'Werkgroep Guatemala' van EU-LAT Netwerk en FONGI (koepel van de NGO's die een permanent secretariaat in Guatemala hebben, nvdr) digitaal samen met **functionarissen van EEAS** om te polsen hoe de Europese Unie staat tegenover het niet zo fraaie politieke beleid in Guatemala.

Na de voorstelling van de aanwezigen staken we van wal met een resem problemen:

De ontmanteling van Justitie; het sluiten van de politieke ruimte voor het middenveld; de gewraakte NGO-wet; het opleggen van mijnprojecten; de aanvallen op verdedigers van de mensenrechten, journalisten, advocaten,...;

(foto: ACOGUATE_Carea e.V.)

verder de staat van beleg en de vervolging tegen het verzet van de lokale bevolking in El Estor; de aanklacht van 'Guatemala inmortal' (een civiele politieke en niet-

partijgebonden beweging die gelooft in God, het recht op leven, familie, privé-eigendom, de rechtsstaat en individuele en economische vrijheden. Gestart in april 2017, nvdr).

Hun aanklacht richt zich tegen:

- 1) ACOGUATE (dat internationale begeleiding verschaft aan personen of organisaties van de Guatemalteekse sociale en mensenrechtenbeweging die gevaar lopen wegens hun werk tegen straffeloosheid en ten gunste van een democratische en multiculturele samenleving, gebaseerd op sociale rechtvaardigheid en eerbiediging van de mensenrechten; Het bestaat momenteel uit zes comités uit Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Zweden en Canada, die vrijwilligers sturen voor internationale begeleiding en waarneming, nvdr)
- 2) de boerenorganisatie CUC.

Antwoorden van de deelnemende leden van EEAS

Peter van de Velde (Afgevaardigde voor het Departement Centraal-Amerika en de Caraïben) reageerde als eerste.

Wij zijn het eens met jullie algemene analyse van de mensenrechtensituatie in Guatemala. We constateren een negatieve trend. We hebben in G13 (= *de coördinatiegroep van internationale donoren in Guatemala, nvdr*) gewerkt, we hopen dat de groep vanaf januari 2022 nieuw leven wordt ingeblazen.

We hebben veelvuldige contacten met de Europese Permanente Delegatie in Guatemala. We onderhouden frequente contacten met het maatschappelijk middenveld. De huidige bijeenkomst is het bewijs dat wij ons inspinnen om contacten te onderhouden. Ontmoeting met rechters in ballingschap. Wij volgen de verkiezingen van de procureur-generaal Openbaar Ministerie) 2022 op de voet. Ook El Estor. Het lijkt ons dat de zaak verband houdt met het 'Carpeta Mágica-schandaal' (*clandestiene geldsommen voor de president, gelinkt aan de Nikkelmijn in El Estor, nvdr*). De

Europese Unie heeft geen toverstokje, wij kunnen onze overtuigingskracht gebruiken, maar wanneer een land een antidemocratische richting uitgaat, hebben wij alleen de kracht van onze woorden.

In hoeverre zou de Europese Unie kunnen besluiten tot economische of handelssancties tegen Guatemala?

Peter van de Velde: Het kader is het Associatieakkoord van 2013; daarin is 'Handel' reeds van toepassing. De Europese Unie heeft nooit eerder tariefpreferenties opgeschort; het is een instrument dat niet erg verfijnd is omdat het mensen die in bepaalde sectoren werken kan schaden; het laatste wat we willen is nog meer moeilijkheden veroorzaken dan reeds het geval is in Guatemala. Wel pasten we sancties toe tegen particuliere personen, bevrozing van hun tegoeden of beperking van de toegang. De handelstromen tussen Guatemala en de Europese Unie zijn zeer bescheiden, de grote partner zijn de VS. Zelfs als we economische sancties zouden opleggen, zou het effect symbolisch zijn. Wij moeten geen economische sancties verwachten; die zijn zelfs niet tegen Nicaragua genomen.

Welke andere diplomatieke middelen zijn er om de druk op te voeren, te beginnen met de benoeming van het Grondwettelijk Hof?

Peter van de Velde: Ons diplomatiek optreden is discreet. Dat willen we zo houden. Net zoals de zaak El Salvador en de Wet tegen Buitenlandse Agenten.

Noora Hayrinen (Politieke Raadgever en Consulaire Coördinator van de Europese Permanente Delegatie in Guatemala) drukte haar mening uit over de zaak ACOGUATE. Dit is een voorbeeld van een “warning example.” Een waarschuwing voor wat er kan gebeuren als de regering de NGO-Wet gaat uitvoeren. Ik begrijp het gevoel dat ze alleen zijn, ook al luisteren we. We hebben geen toverstaf, we hebben altijd eenparigheid van

stemmen nodig en die krijgen we niet altijd. Sommige van onze acties lijken misschien minder sterk of minder actief, maar de analyses die wij maken zijn dezelfde als die van jullie; er is een goed team in de Europese Permanente Delegation (UEDEL.) Jennifer en Pilar hebben een goede staat van dienst en jaren in de regio. We beschikken over alle details van wat er gebeurt. We houden de deuren open voor dialoog, informatie, persoonlijke steun.

Foto: Protest Netwerk Defensores K'at tegen NGO-wet_foto: prensa comunitaria)

Welke concrete maatregelen zien jullie om de bescherming van de mensenrechten te versterken?

Raphael Warolin, verantwoordelijke Mensenrechten in Centraal-Amerika geeft antwoord:

Een jaar geleden werd een Algemeen Plan goedgekeurd, waarin de processen met betrekking tot de mensenrechten worden onderstreept. De strategie voor de mensenrechten wordt per land vastgesteld. Wij weten dat de situatie van de mensenrechten in Centraal-Amerika kritiek is. Wij roepen de landen op om preventieve beschermingsmaatregelen te voorzien. Wij adviseren hen zich voor concrete mechanismen te laten inspireren door wat er in Mexico en Colombia bestaat. Dat Actieplan heeft weliswaar geen grote veranderingen op het gebied van de mensenrechten teweeggebracht. We blijven werken met mensen die om noodhulp hebben gevraagd, waaronder speciale steun voor mensenrechten rond milieu en grond/territorium.

Jennifer Echeverría (die we ontmoetten enkele jaren geleden in Brussel tijdens een Algemene Vergadering van EU-LAT Netwerk, nvdr) had het over de prioriteit van de bescherming van de mensenrechten met verschillende actoren. Specifieke steun wordt gehandhaafd voor beschermende maatregelen voor mensenrechten, voor organisaties van de Civiele Maatschappij; steun aan het kantoor van de ombudsman voor de bescherming van journalisten. Samen met het Hoog Commissariaat van de VN voor de Mensenrechten, wordt verder gewerkt met het Openbaar Ministerie aan het protocol voor de bescherming van de mensenrechten. Sinds 3 jaar probeert de Europese Permanente Delegation in Guatemala de kwestie van 'Bedrijven en de Mensenrechten' op te nemen, om samen te werken met degenen die de processen op gang brengen. Er zijn ook initiatieven samen met de Internationale arbeidsorganisatie (IAO) begonnen om te trachten de internationale normen in het interne beleid van de bedrijven op te nemen. Er is wel veel terughoudendheid van de kant van het bedrijfsleven. Het thema wint toch meer en meer aan belang. De Europese Unie dringt er zeer

sterk op aan. Vorige maand is de eerste verordening inzake ontbossingsvrije houtproducten in werking getreden.

Er wordt vooruitgang geboekt op het gebied van de eisen van '*debida diligencia*' (*het proces dat bedrijven moeten doorlopen - identificeren, voorkomen, beperken en uitleggen hoe ze daadwerkelijk mogelijke negatieve effecten aanpakken in hun activiteiten zoals aanbevolen in de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, nvdr*) voor Europese bedrijven die in derde landen werken. Dit zijn goede stappen. Zo ook het regionale programma voor '*debida diligencia*' in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. Er wordt vooruitgang geboekt bij het vaststellen van een basislijn om met de verschillende actoren een nationaal plan voor mensenrechten en democratie te formuleren en overeen te komen.

Effectieve armslag is beperkt

Daarna werden nog enkele vragen door ons gesteld.

Uit de gesprekken was het duidelijk dat de Europese Unie, als het erop aankomt, niet zoveel effectieve armslag heeft. We stelden dat symboliek zoals bij het invoeren van sancties tegen personen belangrijk is. Maar dan stelt zich de vraag: Kan gedacht worden aan het toepassen van economische of financiële sancties?

Antwoord: 'Ik kan nota nemen van jullie verzoeken, enkel dat. De Europese Unie is niet de Verenigde Staten. In de Europese Unie moet men stappen strikt rechtvaardigen, want dezen die sancties opgelegd krijgen, hebben hun repliek klaar. Bovendien is er in de Unie eenstemmigheid onder de lidstaten nodig, wat niet eenvoudig is.

En wat te zeggen in verband met het schandaal van '*la carpeta mágica*' (*zie: boven, nvdr*).

Als antwoord kregen we:

'De Europese Unie heeft geen magisch stokje, wij kunnen onze overtuigingskracht aanwenden, maar wanneer een land een antidemocratische richting uitgaat, hebben wij alleen de kracht van onze woorden.'

(foto: FERG)

Guido De Schrijver

Steungroep 'Solidair met Guatemala'

Lidorganisatie van EU-LAT Network en van Europees Netwerk Oscar Romero Comités

(In het kader van de nieuwe wetgeving op de privacy van 25 mei 2018: indien u deze INFO BIEF niet verder wenst te ontvangen, stuur dan een e-mail naar guidods@skynet.be)